

Datum
2022-01-19
Vår referens
Louise Ehrenberg
Strateg
louise.ehrenberg@malmo.se

Tjänsteskrivelse

Motion av Magnus Olsson (SD) om att upprätta en kommunövergripande handlingsplan för suicidprevention STK-2021-584

Sammanfattning

Magnus Olsson (SD) föreslår i en motion att kommunfullmäktige i enlighet med motionens intentioner uppdrar åt kommunstyrelsen att inleda ett arbete för att ta fram en kommunövergripande handlingsplan för suicidprevention för Malmö stad. Motionären menar att även om det pågår riktade insatser och kompetenshöjningar gällande suicidprevention inom flera förvaltningar så saknas en tydlig gemensam bild och utstakning av det fortsatta arbetet med suicidprevention för Malmö stad. En handlingsplan hade kunnat sätta tydligare mål och målbilder kopplade till både generella områden som detaljerade praktiska utvecklingsmål. Motionären lyfter att en plan för suicidprevention både bör innefatta förebyggande arbete såväl som insatser vid kritiska tidpunkter.

Yttrande har lämnats från arbetsmarknads- och socialnämnden, funktionsstödsnämnden, gymnasie- och vuxenutbildningsnämnden och hälsa-, vård- och omsorgsnämnden som beskriver pågående insatser för att förebygga suicid.

Förslaget är att motionen avslås med hänvisning till vad som redovisas i ärendet.

Förslag till beslut

Kommunstyrelsen föreslår kommunfullmäktige besluta

1. Kommunfullmäktige avslår Magnus Olssons (SD) motion om att upprätta en kommunövergripande handlingsplan för suicidprevention.

Beslutsunderlag

- Motion av Magnus Olsson (SD) om att upprätta en kommunövergripande handlingsplan för suicidprevention
- Remissvar från funktionsstödsnämnden
- Funktionsstödsnämnden beslut 211122 § 118 med muntlig Reservation (SD)
- Remissvar från hälsa-, vård- och omsorgsnämnden
- Hälsa-, vård- och omsorgsnämnden beslut 211124 § 164 med muntlig Reservation (SD)
- Gymnasie- och vuxenutbildningsnämnden beslut 211126 § 148 med Muntlig reservation (SD)
- Remissvar från gymnasie- och vuxenutbildningsnämnden

- Remissvar från arbetsmarknads- och socialnämnden
- Arbetsmarknads- och socialnämnden beslut 211125 § 365 med Reservation (SD)
- G-Tjänsteskrivelse KSAU 220131 Motion av Magnus Olsson (SD) om att upprätta en kommunövergripande handlingsplan för suicidprevention

Beslutsplanering

Kommunstyrelsens arbetsutskott 2022-01-31

Kommunstyrelsen 2022-02-09

Kommunfullmäktige 2022-03-03

Beslutet skickas till

Motionären

Arbetsmarknads- och socialnämnden

Funktionsstödsnämnden

Gymnasie- och vuxenutbildningsnämnden

Hälsa-, vård- och omsorgsnämnden

Ärendet

Magnus Olsson (SD) föreslår i en motion till kommunfullmäktige att det ska upprättas en kommunövergripande handlingsplan för suicidprevention. Motionären påtar att det idag saknas en kommunövergripande handlingsplan för suicidprevention som inkluderar alla förvaltningar i Malmö stad. Även om flera förvaltningar idag har ett pågående och utvecklande arbete gällande suicidprevention gäller det att ha en tydlig gemensam bild över hela Malmö stad och hur Malmö stad kan fortsätta arbeta med suicidprevention och utveckla detta. En handlingsplan för suicidprevention som innefattar samtliga förvaltningar i Malmö hade kunnat sätta tydligare mål och målbilder kopplade till generella områden såväl som detaljerade praktiska utvecklingsmål. En plan för suicidprevention kan och bör innefatta bland annat det förebyggande arbetet såväl som insatser vid kritiska tidpunkter.

I motionen framförs att denna handlingsplan med fördel kan tas fram med hjälp och stöttning av en framtida samordnare för suicidprevention som en av förvaltningarna har som avsikt att anställa under 2021.

I motionen föreslås kommunfullmäktige besluta:

- Att kommunfullmäktige i enlighet med motionens intentioner uppdrar åt kommunstyrelsen att inleda ett arbete för att ta fram en kommunövergripande handlingsplan för suicidprevention för Malmö stad.

Remissinstansernas yttranden

Sammanfattning av inkomna yttranden. Yttranden i sin helhet finns bilagda ärendet.

Arbetsmarknads- och socialnämnden

Arbetsmarknads- och socialnämnden instämmer i att suicidprevention är en mycket viktig samhällsfråga som berör båda den egna nämnden och övriga nämnder i Malmö stad. Nämnden skriver vidare att suicidprevention bör vara en del i Malmö stads folkhälsoarbete och inte hanteras som en separat fråga i en egen handlingsplan. Nämnden föreslår istället att suicidprevention bör integreras i stadens folkhälsopolicy som just nu är under revidering. Nämnden lyfter att beslut om att ta fram nya kommunövergripande handlingsplaner bör ligga i linje med stadskontorets

kommande förslag för en mer samordnad styrning genom nämndövergripande styrdokument eller alternativa styrmetoder.

Inom arbetsmarknads- och socialnämnden pågår ett aktivt arbete med suicidprevention i den ordinarie verksamheten utifrån nämndens grunduppdrag. Arbetet kommer att intensifieras under kommande år med stöd från den samordnare för suicidprevention som anställts av funktionsstödsnämnden genom statliga stimulansmedel.

Arbetsmarknads- och socialnämnden föreslår kommunfullmäktige att avslå motionen.

Sverigedemokraterna (SD) lämnar skriftlig reservation.

Funktionsstödsnämnden

Funktionsstödsnämnden är positiv till intentionerna i motionen, men vill lyfta ett antal aspekter som är relevanta i sammanhanget. Det nationella handlingsprogrammet och dess nio strategiska åtgärdsområden för att minska suicid utgör ramen för det suicidpreventiva arbetet i Malmö stad. Vidare har regeringen och SKR (Sveriges kommuner och regioner) träffat en överenskommelse om insatser inom området psykisk hälsa och suicidprevention för 2021–2022 som bygger på tidigare överenskommelser inom ramen för *Uppdrag psykisk hälsa*.

Inom Malmö stad ligger det initiala ansvaret för att samordna det suicidpreventiva arbetet utifrån *Uppdrag psykisk hälsa* på funktionsstödsförvaltningen. En utvecklingsamordnare med samordningsansvar är utsedd och finansieras med statliga stimulansmedel. Samordnaren är placerad i funktionsstödsförvaltningen men arbetar förvaltningsövergripande för de tre socialförvaltningarna samt grundskoleförvaltningen och gymnasie- och vuxenutbildningsförvaltningen. En arbetsplan för arbetet med suicidprevention håller på att tas fram. Inledningsvis planeras arbetet att initieras i de fem förvaltningar som ingår i tidigare nämnda samverkanstruktur.

Nämnden vill särskilt betona betydelsen av att suicidprevention bör arbetas med utifrån ett helhetsperspektiv och att det inte blir ett eget spår eftersom det är en del av och nära kopplat till arbetet med psykisk hälsa och folkhälsa i stort. Det är viktigt att alla delar av området innefattas i det suicidpreventiva arbetet, från främjande och förebyggande arbete till hantering av åtgärder efteråt. Nämnden är mån om att arbete som inte är uttalad suicidprevention, men som har hög påverkansgrad på området, inkluderas som till exempel hälsofrämjande arbete, återhämtningsriktat arbete, MI (motiverande samtal) och FACT-team (Flexible Assertive Community Treatment).

Funktionsstödsnämnden skriver vidare att en kommunövergripande handlingsplan är en bra intention för att stärka arbetet med suicidprevention, men framhåller att styrningen inte nödvändigtvis bör komma uppifrån med specifika mål för samtliga nämnder. Istället kan arbetet med fördel byggas underifrån med utgångspunkt i den befintliga strukturen för suicidprevention och arbetet som påbörjats. Att utgå från befintlig struktur och vidareutveckla arbetet med pågående inventeringen av vad som görs och vad som saknas menar nämnden är av stor vikt för att skapa ett samlat grepp, synliggöra förbättringsområden samt stärka och prioritera det suicidpreventiva arbetet. Den arbetsplan som omfattar de fem förvaltningar som ingår initialt skulle kunna fungera som utgångspunkt, eftersom den kan skalas upp till att omfatta samtliga nämnder i staden. Genom att en handlingsplan får växa fram ur pågående arbete och i samverkan mellan berörda nämnder, minskar även risken för att innehållet blir motstridigt till redan pågående suicidpreventivt arbete i kommunen.

Nämnden vill även lyfta att stadskontoret har ett pågående uppdrag att göra en översyn av kommunövergripande styrdokument samt att utveckla former för en mer samordnad styrning genom nämndövergripande styrdokument eller alternativa styrmetoder. En kommunövergripande handlingsplan för suicidprevention bör därför även överensstämma med stadskontorets kommande förslag.

Funktionsstödsnämnden föreslår kommunfullmäktige att avslå motionen.

Sverigedemokraterna (SD) anmäler muntlig reservation.

Gymnasie- och vuxenutbildningsnämnden

Gymnasie- och vuxenutbildningsnämnden anser att suicidprevention är en viktig samhällsfråga där nämnden har ett ansvar för att förebygga psykisk ohälsa och suicid utifrån skollagsreglerade uppdrag, styrdokument och pågående arbete. Enligt skollagen ska det finnas elevhälsa i gymnasieskolan och gymnasiesärskolan som ska omfatta medicinska, psykologiska, psykosociala och specialpedagogiska insatser som främst ska vara förebyggande och hälsofrämjande. Även huvudmän för kommunal vuxenutbildning eller särskild utbildning för vuxna har en möjlighet enligt skollagen att ordna elevhälsa för sina elever motsvarande den för gymnasie- och gymnasiesärskolan.

Nämnden tillägger att den även är delaktig i det arbete som ska bedrivas inom ramen för *Handlingsplan Uppdrag psykisk hälsa* och i redan etablerad samverkansstruktur mellan Malmö stad och Region Skåne utifrån Hälso- och sjukvårdsavtalet. En del av stimulansmedlen för 2021 har använts till att anställa en samordnare för suicidprevention på funktionsstödsförvaltningen. En arbetsplan för arbetet med suicidprevention håller på att tas fram och målet är att arbetet kring suicidprevention ska ingå i det reguljära arbetet. Arbetet innefattar inledningsvis arbetsmarknads- och socialförvaltningen, funktionsstödsförvaltningen, hälsa-, vård- och omsorgsförvaltningen, grundskoleförvaltningen samt gymnasie- och vuxenutbildningsförvaltningen, men fler förvaltningar kan komma bjudas in i arbetet.

Gymnasie- och vuxenutbildningsnämnden anser att förslaget i större utsträckning bör förhålla sig till det redan pågående arbetet i staden, respektive nämnds grunduppdrag och pågående utvecklingsarbete inom befintlig styr- och ledningssystem. En handlingsplan med specifika och detaljerade mål för samtliga nämnder riskerar att skapa en struktur där styrningen inte i tillräckligt hög grad utgår från nämndernas grunduppdrag eller redan pågående förvaltningsövergripande arbete. Den förvaltningsgemensamma arbetsplan som är under framtagande kan snarare med fördel skalas upp till att omfatta samtliga förvaltningar och därmed skapa förutsättningar för att suicidprevention ska vara en del av det ordinarie arbetet.

Gymnasie- och vuxenutbildningsnämnden skriver vidare att arbetet med suicidprevention bör ses i ett helhetsperspektiv och inte som ett eget område då det är starkt kopplat till psykisk hälsa och folkhälsa i stort. Nämnden vill även lyfta stadskontorets pågående uppdrag att genomföra en översyn av kommunövergripande styrdokument och att utveckla former för en mer samordnad styrning. Detta utvecklingsarbete bör tas i beaktning när övergripande handlingsplaner tas fram.

Gymnasie- och vuxenutbildningsnämnden föreslår kommunfullmäktige att anse motionen besvarad.

Sverigedemokraterna (SD) anmäler muntlig reservation.

Hälsa- vård och omsorgsnämnden

Hälsa-, vård- och omsorgsnämnden är positiva till motionen och anser att det förslag motionären presenterar ligger nära det pågående förvaltningsövergripande arbetet för suicidprevention i Malmö stad. Enligt yttrandet arbetar nämnden aktivt tillsammans med funktionsstödsförvaltningen, arbetsmarknads- och socialförvaltningen, grundskoleförvaltningen och gymnasie- och vuxenutbildningsförvaltningen för att upprätthålla och framför allt utveckla det förebyggande det suicidpreventiva arbetet med hjälp av den nyanställda samordnaren på funktionsstödsförvaltningen.

Vidare skriver nämnden att suicidprevention är en viktig fråga för folkhälsan och det förebyggande mot suicid bör därför ligga inom ramen för folkhälsoarbetet och den revidering av folkhälsopolicyn som pågår på stadskontoret.

Hälsa-, vård- och omsorgsnämnden ser en risk med att ha för många parallella och för detaljerade planer som ligger utanför ordinarie styr- och ledningsprocesser. Stadskontoret har ett pågående uppdrag att göra en granskning av kommunövergripande styrdokument samt uppdrag att utveckla former för en mer samordnad styrning genom nämndövergripande styrdokument eller alternativa styrmetoder. Nämnden vill därför lyfta att förslaget om att ta fram en ny kommunövergripande handlingsplan för suicidprevention eller folkhälsopolicy bör överensstämma med stadskontorets kommande förslag. Vid beslut att en handlingsplan ska tas fram vill nämnden poängtera att framtagandet bör göras i samverkan med de nämnder och verksamheter som berörs så att den överensstämmer med det redan pågående suicidpreventiva arbetet i kommunen.

Hälsa-, vård- och omsorgsnämnden föreslår kommunfullmäktige att avslå motionen.

Sverigedemokraterna (SD) anmäler muntlig reservation.

Stadskontorets bedömning

Stadskontoret är positiv till motionens intentioner, det är en viktig fråga för malmöborna. Nämnderna beskriver i sina yttranden ett pågående arbete med suicidprevention och det är av vikt att detta arbete fortsätter. Arbetet med suicidprevention bedöms dock ligga inom ramen för den pågående revideringen av folkhälsopolicyn.

Det bör även framhållas att under senare år har stadskontoret på uppdrag av kommunfullmäktige och kommunstyrelsen gjort översyner av de kommunövergripande styrdokument, vilket har resulterat i upphävande av flera dokument. I ärendet Kommunövergripande styrdokument: sammanställning av pågående uppdrag (STK-2020-149) redogörs för detta arbete. Det finns skäl att se på förslaget om en kommunövergripande handlingsplan för suicidprevention ur ett bredare perspektiv. Styrdokument bör betraktas som ett av flera sätt att förverkliga beslutsfattarens intentioner.

Stadskontorets förslag

Förslaget är att motionen avslås.

Ansvariga

Jonas Rosenkvist Avdelningschef
Magdalena Bondeson Sektionschef
Andreas Norbrant Stadsdirektör